

Sygn. akt **IV Ka 372/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w IV Wydziale Karnym Odwoławczym
w składzie:

Przewodniczący: SSO Ryszard Małachowski (spr.)

Sędziowie: SO Michał Tomala

del. SR Tomasz Karwacki

Protokolant: Kamila Michalak

przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Damiana Kordykiewicza

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2013 r.

sprawy **H. U.**

oskarżonego z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Świnoujściu

z dnia 16 stycznia 2013 r. sygn. II K 744/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- eliminuje z podstawy wymiaru kary orzeczonej wobec H. U. przepisy art. 60 § 2 pkt 1 oraz § 6 pkt 4 kk i przyjmując za podstawę wymiaru kary przepisy art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, na podstawie art. 278 § 1 kk, wymierza oskarżonemu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności zalicza mu okres jego zatrzymania od dnia

28 czerwca 2012 r. do dnia 29 czerwca 2012 r., przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego dnia pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze i wymierza mu 60 (sześćdziesiąt) złotych opłaty za obie instancje.

Sygn. akt IV Ka 372 / 13

UZASADNIENIE

H. U. wyrokiem Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 16 stycznia 2013r., sygn. akt II K 744 / 12, został uznany za winnego tego, że będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 21 lipca 2008 roku w sprawie sygn. II K 102 / 08, za czyn m. in. z art. 280 § 1 kk na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą

odbywał w okresie od 27 lutego 2008 roku do dnia 9 lutego 2009 roku oraz w okresie od 9 lutego 2011 roku do dnia 15 marca 2011 roku, w dniu 27 czerwca 2012 roku, w Ś., zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci n.marki A. (...), (...)marki P. (...)oraz (...) marki N.o łącznej wartości strat 1.065,00 złotych, to jest czynu z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk.

Na podstawie art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, przy zastosowaniu art. 60 § 2 pkt 1 oraz § 6 pkt 4 kk wymierzono mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując 1 stawkę za równoważną kwocie 15 złotych.

Na poczet orzeczonej kary dokonano zaliczenia okresu zatrzymania oskarżonego od dnia 28 czerwca 2012 r. do dnia 29 czerwca 2012 r..

Zasądzono od niego ponadto koszty postępowania w sprawie na rzecz Skarbu Państwa oraz opłatę w kwocie 150 złotych.

Apelację od tego wyroku wywiódł Prokurator Rejonowy w Świnoujściu, zaskarżając go na niekorzyść H. U. w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze. Zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 15 złotych każda w sytuacji, gdy dotychczasowa postawa oskarżonego cechująca się niepoprawnością i lekceważącym stosunkiem do porządku prawnego, działanie w warunkach powrotu do przestępstwa, a nadto nie spełniająca swej idei osobistego ponoszenia dolegliwości orzeczonej kary grzywny przemawiają za podwyższeniem wymiaru kary i orzeczeniem wobec H. U. kary surowszej.

W związku z powyższym oskarżyciel publiczny wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie orzeczonej wobec oskarżonego kary i wymierzenie mu kary 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna i spowodowała zmianę zaskarżonego orzeczenia we wnioskowanym zakresie.

Sąd odwoławczy dostrzegł ponadto pewne uchybienia w zakresie dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny dowodów oraz poczynionych ustaleń faktycznych, jednak granice wywiedzionego środka odwoławczego, odnoszącego się jedynie do kary, nie pozwalały na głębszą ingerencję w wydany wyrok. Nie zaszyły również przesłanki upoważniające Sąd drugiej instancji do wyjścia poza te granice. Niemniej należy zwrócić uwagę na ujawnione nieprawidłowości, aby zapobiec ich powielaniu w przyszłości.

Sąd meriti przeszedł do porządku dziennego nad rozbieżnościami pomiędzy zeznaniami S. Ś., a wyjaśnieniami oskarżonego co do chwili i okoliczności popełnienia czynu. Pokrzywdzony zeznawał, że do kradzieży doszło, gdy wyszedł z mieszkania, aby zapalić, podczas gdy H. U. i jego żona K. pozostali w środku, a następnie pilnie oboje wyszli, po którym to fakcie pokrzywdzony od razu stwierdził kradzież. Z kolei oskarżony wyjaśniał, że popełnił zarzucany mu czyn dopiero po tym, jak wyszedłszy z żoną z mieszkania S. Ś. i wrócił tam ponownie sam. Drzwi miały być wówczas otwarte, zaś wewnątrz miały nie znajdować się żadne osoby.

Sąd przyjął za prawdziwą wersję przedstawioną przez pokrzywdzonego, w żaden sposób tego nie uzasadniając. Co więcej, stwierdził, że: „ dowody te (tj. wyjaśnienia oskarżonego i zeznania S. Ś. – adnotacja Sądu odwoławczego) wzajemnie i w pełni rzeczowo uzupełniają się, dlatego ich ogólna wymowa jest oczywista ”. Wobec wskazanych wyżej nieścisłości konstatacja taka była nieuprawniona.

Ponadto Sąd pierwszej instancji, opierając się jedynie na akcie oskarżenia i przyznaniu się oskarżonego w całości do dokonania zarzuconej kradzieży, w ogóle nie rozważał możliwości udziału w przestępstwie innej osoby. Sąd odwoławczy nie jest uprawniony do dokonywania oceny w tym zakresie, jednak pominięcie tego wątku zarówno w postępowaniu przygotowawczym jak i pierwszoinstancyjnym postrzega jako niedopatrzanie.

Z uwagi jednak na kierunek i zakres zaskarżenia, jak już wcześniej wskazano, powyższe uwagi nie mogły mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Abstrahując od dostrzeżonych przez Sąd odwoławczy uchybień, w świetle poczynionych przez siebie ustaleń faktycznych należy uznać, iż Sąd meriti dokonał poprawnej subsumcji i zasadnie przyjął, że H. U. dopuścił się występku z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 §1 kk. Prawidłowo wskazał również podstawę wymiaru kary, jednak w związku z koniecznością zmiany rozstrzygnięcia w tym zakresie niezbędne było wyeliminowanie z tej podstawy przepisów odnoszących się do zastosowanej wobec sprawcy instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, ponieważ skorzystanie przez Sad pierwszej instancji z tego dobrodziejstwa było nieuzasadnione.

Odzyskanie mienia przez pokrzywdzonego w naturze na skutek działań podjętych przez oskarżonego to jedyna okoliczność uzasadniająca nie tylko nadzwyczajne złagodzenie kary, a ponadto – obok uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych – jedyna łagodząca w ogólności wskazana przez Sąd Rejonowy. Choć słuszne jest spostrzeżenie, że H. U. swoim zachowaniem wypełnił dyspozycję art. 60 § 2 pkt 1, to jest naprawił szkodę, nie można uznać, iż samo w sobie stanowi to podstawę do zastosowania instytucji określonej w przywołanym przepisie. Oprócz spełnienia tej przesłanki koniecznym byłoby bowiem zaistnienie także innych, w tym podstawowej – niewspółmiernej surowości kary.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu wymienił szereg okoliczności świadczących o konieczności wymierzenia oskarżonemu dotkliwszej kary: niskie motywy postępku (chęć zdobycia pieniędzy na alkohol), rodzaj czynu, rodzaj winy, rozmiar wyrządzonej szkody i osiągniętej korzyści, niepoprawność oskarżonego, jego wielokrotna karalność oraz nadużycie zaufania znajomego. W tym świetle wybór sankcji, wsparty dodatkowo nadzwyczajnym złagodzeniem kary jawi się jako niekonsekwentny. Rozstrzygnięcie co do kary sugeruje, że Sąd Rejonowy nie wziął w ogóle pod uwagę okoliczności obciążających sprawcę, ewentualnie zaś nie nadał im dostatecznego znaczenia.

Tymczasem podkreślenia wymaga ustalenie Sądu Rejonowego prowadzące do wniosku, że H. U. dopuścił się przestępstwa kradzieży w sposób niezwykle zuchwały. Wykorzystał dobrą wolę S. Ś., który wpuścił go wraz z małżonką do swojego domu, aby umożliwić K. U. skorzystanie z toalety. Następnie wykorzystując życzliwość pokrzywdzonego, niemal na jego oczach zabrał oprócz innych przedmiotów, komputer o wartości 1000 zł, by następnie sprzedać go za nieco ponad jedną dziesiątą wartości.

Przy tym nie było to zachowanie odosobnione od jego dotychczasowego trybu życia. Był on bowiem do tej pory już wielokrotnie karany sądownie, w tym również za przestępstwa przeciwko mieniu. Liczne zarządzenia wykonania kar, z odbywania których był warunkowo zwalniany, wskazują na nieskuteczność resocjalizacji oraz probacji w stosunku do tego oskarżonego. Na wątpliwe powodzenie dalszych działań probacyjnych zmierzających do zmiany postawy H. U. wskazuje również opinia biegłych psychiatrów, z której wynika, że osoby cechujące się tak jak oskarżony osobowością nieprawidłową „ nie wyciągają wniosków ze swoich doświadczeń, a co za tym idzie wielokrotnie popełniają te same czyny przestępcze, często popadają w nałogi, nie nawiązują prawidłowych związków uczuciowych, nie zakładają rodziny ”.

Co więcej, choć przepis art. 64 § 1 kk, odmiennie niż § 2 przywołanego przepisu, nie nakłada na Sąd obowiązku wymierzenia kary powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a jedynie pozwala na orzeczenie jej powyżej górnej granicy, nie powinien być pozostać bez wpływu na rozstrzygnięcie w tym zakresie. Wymierzenie kary przynajmniej rodzajowo tożsamej z ustawowym zagrożeniem, choćby na najniższym możliwym poziomie stanowiłoby bowiem odpowiednie – również ze względów ogólnoprewencyjnych – podkreślenie naganności czynu sprawcy.

Prokurator podnosił również okoliczności odnoszące się do niezasadności wymierzenia oskarżonemu kary grzywny. Wskazał na fakt, iż H. U. przebywa w zakładzie karnym, a zatem sankcja o charakterze ekonomicznym uderzyłaby w jego zonę, nie zaś w samego sprawcę. Jest to niewątpliwie słuszne spostrzeżenie, jednak w przypadku podtrzymania zastosowanego przez Sąd pierwszej instancji nadzwyczajnego złagodzenia kary, zgodnie z treścią art. 60 § 6 pkt 4 kk, nie byłoby dopuszczalne orzeczenie kary innego rodzaju.

Wobec powyższych uwag nieuprawnionym było zastosowanie wobec oskarżonego instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary celem wymierzenia mu innej rodzajowo kary, zaś jedynie słusznym było orzeczenie wobec H. U. kary o charakterze izolacyjnym. Wszystkie okoliczności obciążające uzasadniały poprzestanie na możliwościach określonych przez przepis art. 278 § 1 kk i nieorzekanie kary łagodniejszego rodzaju również na podstawie art. 58 § 3 kk, szczególnie w świetle zasadnych zastrzeżeń prokuratora co do kary grzywny. Natomiast postawa sprawcy po pełnieniu przestępstwa, a zwłaszcza rzeczywiste częściowe naprawienie szkody (zwrot zabranego w celu przywłaszczenia mienia pokrzywdzonemu) sprawiły, że za adekwatną należało przyjąć karę na najniższym dopuszczalnym poziomie, to jest 3 miesiące pozbawienia wolności. Z uwagi na dokonaną zmianę konieczne było orzeczenie na nowo o zaliczeniu okresu zatrzymania oskarżonego w okresie od 28 do 29 czerwca 2012 r. i odniesienie go do kary pozbawienia wolności w miejsce kary grzywny.

Tak argumentując, Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk zmienił zaskarżony wyrok w sposób opisany w części dyspozytywnej wyroku swojego autorstwa, jednocześnie w pozostałym zakresie utrzymując go w mocy.

O wydatkach za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 634 kpk, natomiast wysokość opłaty należnej za obie instancje ustalono zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (t. j. Dz. U., nr 49 z 1983r., poz. 223 z późn. zm.), nie znajdując podstaw do zwolnienia oskarżonego od zapłaty tych należności.

del SSR Tomasz Karwacki SSO Ryszard Małachowski SSO Michał Tomala